

Directeur Ida Haisma van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid over maatschappelijke veiligheid

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) geniet te weinig bekendheid onder burgemeesters. Ten onrechte, meent CCV-directeur Ida Haisma, die daarin verandering wil brengen. 'De wisselwerking tussen CCV en lokale bestuurders draagt effectief bij aan het vergroten van de maatschappelijke veiligheid. Daarnaast is het veiligheidsbeleid voor een burgemeester toch ook hét onderwerp waarop hij zijn persoonlijke stempel kan drukken en zichzelf zichtbaar kan maken voor de burgers', zegt Haisma in een interview op het nieuwe kantoor in Utrecht, dat onderdeel uitmaakt van de stationslocatie Utrecht Centraal.

'Lokale bestuurders

De verhuizing eind vorig jaar van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) van Den Haag naar Utrecht is volgens directeur Ida Haisma een gouden greep geweest. 'We zitten hier in het midden van het land als een spin in zijn web. We hebben een veel beter zicht op het veld dat zich bezighoudt met maatschappelijke veiligheid. Dat geldt zowel de theorie als de praktijk.' De oprichting van het CCV vier jaar geleden was een onderdeel van het veiligheidsprogramma *Naar een veiliger samenleving* van het eerste kabinet-Balkenende dat in 2002 aantrad na de moord op Pim Fortuyn.

Overzicht

Het centrum dat de samenleving bewuster moet maken van veiligheidskwesties, zag het licht midden in het veranderingsproces bij de gemeenten op het gebied van veiligheid waarvoor de burgemeester de eindverantwoordelijkheid draagt. 'De portefeuille openbare orde en veiligheid is van lieverlee uitgebreid met maatschappelijke veiligheid', benoemt Haisma een van de veranderingen. 'Er hoort nu bijvoorbeeld ook bij: verslaafdenzorg, opvang van hangjongeren en het tegengaan van de verloedering van wijken. De aanpak van dit soort vraagstukken is meestal gedelegeerd aan de wethouders. Maar bedrijven, welzijnsinstellingen en scholen hebben ook ieder hun eigen verantwoordelijkheid. De vraag voor een burgemeester is nu: hoe houd ik als eindverantwoordelijke het overzicht op het geheel?'

Haisma ziet daar bij uitstek een rol weggelegd voor het CCV als neutrale kennismakelaar. 'Sterker nog, het CCV heeft de opdracht het veiligheidsbesef in de samenleving te vergroten. Daartoe verzamelen wij kennis en ontwikkelen samenhangende instrumenten die gericht zijn op het vergroten van de maatschappelijke veiligheid. Wij richten ons op de professionals

in het veiligheidsdomein waarbij de gemeente de regie voert. Het gaat dan bijvoorbeeld om politie, woningbouwcorporaties, bedrijven en natuurlijk horen burgemeesters daar ook bij.'

Onbekendheid

Maar zo natuurlijk blijkt in de praktijk inschakeling van het centrum door burgemeesters niet te zijn. 'De wethouders van de sociale pijlers weten ons inmiddels wel te vinden; andere gemeentebestuurders kloppen maar zelden bij het CCV aan', zegt Haisma. Zij wijt dat vooral aan de onbekendheid bij lokale bestuurders met de kennis die bij het CCV aanwezig is en met wat het centrum kan doen als ondersteuning bij het ontwikkelen

'Zo'n netwerk werkt twee kanten uit: het CCV krijgt meer inzicht in de behoefte aan kennis die er leeft en door de samenwerking kunnen wij het netwerk versterken'

van beleid en de coördinatie van de uitvoering ervan. 'Meer nog, bestuurders weten onvoldoende van elkaar welke expertise bij de bureaus bestaat. Als burgemeesters zouden weten dat er bij hun collega's concepten liggen om bepaalde problemen op te lossen of dat het CCV instrumenten heeft ontwikkeld op een groot aantal gebieden, dan hoeven ze niet zelf opnieuw het wiel uit te vinden.'

Ida Haisma, directeur van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid.

kunnen leren van hun burenen'

Het CCV doet zelf geen onderzoek. Het centrum combineert wel beschikbare kennis en deskundigheid. Het werkt vraaggericht en vertaalt de behoefte van professionals in het veld naar instrumenten en methodes. Haisma geeft een voorbeeld: 'We betrekken degene die een beroep doet op onze kennis en deskundigheid bij het ontwikkelen van een doeltreffende aanpak voor specifieke problemen. Gaat het om het verbeteren van de veiligheid van een bedrijventerrein bijvoorbeeld, dan dienen wij ondernemers van advies en verwijzen hen door. Wij gaan dus verder dan een lijstje opstellen met aandachtspunten, zoals 'bosjes terugsnoeien'. We haken in op de beleving van de gebruikers van een bedrijventerrein, de ondernemers, en communiceren zo concreet mogelijk met deze doelgroep. Later bij de uitvoering houden we een vinger aan de pols. Door het combineren van instrumenten en methodes is op lokaal niveau een ideale aanpak mogelijk. We leveren maatwerk en dat wordt gewaardeerd.'

Netwerk van burgemeesters

Regionale samenwerking vergroot de effectiviteit van het veiligheidsbeleid aanzienlijk, is de stelling van Haisma. Ze baseert zich onder meer op de ervaringen van het CCV met de wethouders van de sociale pijlers. Haisma: 'De 27 grote steden waren bijvoorbeeld ernstig bezorgd over de gevolgen van de afschaffing van bijstandsuitkeringen voor mensen jonger dan 27 jaar. Een aantal G27-bestuurders vreesde dat een deel van de 18- tot 27-jarigen zou weigeren aan de verplichte leerwerktrajecten deel te nemen en in de kleine criminaliteit zou belanden. Wij gaan daarmee naar het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en omdat met dit effect inderdaad geen rekening was gehouden, organiseren wij een expertconferentie. Beleidsmakers, gemeentebestuurders en experts belichten daar hun kant van de zaak. Het CCV heeft daarnaast ook naar het

buitenland gekeken en best-practices in Nederland verzameld. De kennis die op deze manier is ontsloten, hebben wij vertaald naar instrumenten. De toegevoegde waarde van dit instituut is proactief handelen in plaats van te wachten tot het kalf verdrinken is.'

Op initiatief van het CCV is op ambtelijk niveau een netwerk ingericht van veiligheidscoördinatoren van de 27 grote steden. Directeur Haisma is een warm pleitbezorger voor het opzetten van een dergelijk netwerk van burgemeesters op het thema maatschappelijke veiligheid. 'Zo'n netwerk werkt twee kanten uit: het CCV krijgt meer inzicht in de behoefte aan kennis die er leeft en door de samenwerking kunnen wij het netwerk versterken. Een slimme koppeling van kennisdragers leidt tot het beste resultaat. Leren van de burenen, noem ik dat. De wisselwerking tussen CCV en lokale bestuurders draagt effectief bij aan het vergroten van de maatschappelijke veiligheid. Daarnaast is het veiligheidsbeleid voor een burgemeester toch ook hét onderwerp waarop hij zijn persoonlijke stempel kan drukken en zichzelf zichtbaar kan maken voor de burgers', besluit een gedreven Haisma. <

Yvonne van der Heijden,
freelancejournalist